

Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом

Єдина Україна

Змістовий модуль I

◎ Тема 2.

- ◎ **Психолого-педагогічні засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом (2 години)**

Основні питання теми

- 1. Наукові основи методики: психолого-педагогічні засади.
- 2. 1. Час початку засвоєння другої мови.
- 2.2. Характеристика двомовності.
- 3. Принципи навчання другої мови.
- 4. Завдання, зміст навчання української мови дітей в ДНЗ з російськомовним режимом.

1. Богуш А. Методика навчання української мови в дошкільних закладах [Підручник] / А. Богуш. - К., 1993; 2003. – С. 89-106, 146-150.

2. 3. Богуш А. Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах [Підручник] / А. Богуш. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 356 с.

3. Крутий К. Украинско-русский суржик или языковой феномен в детской речи К. Крутий Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях

полилингвизма : монография. – Запорожье: ООО

Література Додаткова:

- 1. Богуш А.М. Теоретичні аспекти виховання мовної особистості дошкільника / А.М. Богуш // Збірник наукових праць. - №2. –Бердянськ, 2005. – С. 21- 27.**
- 2. Бачинський П. Материнська мова та інтелект дитини /П.Бачинський // Дошкільне виховання. – 2002. - 3. – С. 3-5.**
- 3.Крутій К. Украинско-русский суржик или языковой феномен в детской речи / К. Крутий //Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монографія / под. науч ред. К.Л. Крутий. – Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – 42-51.**

1. Теоретичні основи методики

- Основою методики навчання дітей українського мовлення є теорія пізнання, гносеологія.

Зокрема, такі положення гносеології:

- ◎ *** мова** - суспільне вище;
- ◎ *** мова** – засіб спілкування і взаєморозуміння;
- ◎ *** мови, свідомості та мислення,**
мова є його інструментом;
- ◎ *** зв'язок мови і історії ;**
- ◎ *** практика** – критерій істини.

Психолого-педагогічні основи методики розглядають:

- - час початку засвоєння другої мови;
- - проблему дитячої двомовності;
- - принципи навчання української мови як другої.
- Детальніше розглянемо психолого-педагогічні основи методики, а саме **час початку засвоєння другої мови.**

2.1. Час початку засвоєння другої мови

Відсутня єдина думка щодо часу початку засвоєння другої мови.

Це питання залишається дискусійним.

Зокрема, серед педагогів, лінгвістів існують різні думки щодо розв'язання цієї проблеми...

Час початку засвоєння другої мови

- 1. Необхідність та ефективність навчання дітей другої мови в **ранньому віці** (А. Табурекеллер, Ж. Ронже, В. Леопольд, В. Штерн, Л. Імедадзе, Л. Калініна та ін.)

Франц. вчен. А. Табуре-Келлер

Оволодіння
дитиною у віці
від 1 р.8 міс. до
3-х років
за принципом
**«одна особа–
одна мова».**

Час початку засвоєння другої мови

2. Навчання дітей слід починати після трьох років (Д.Писарєв, Е.Пульгрем, В.Пенфільд).

«Маленькі діти від 3 до 10 років з дивовижною швидкістю запам'ятовують слова й мовні звороти...» (Д.Писарєв)

Час початку засвоєння другої мови

3. Пізнє навчання
другої мови –
після 6-ти років
(Я.-А.Коменський,
М.Пірогов, К.
Ушинський, Є.
Тихєєва).

К. Ушинський:

- ◎ **«Вивчення іноземних мов не повинно ніколи починатися занадто рано і ніяк не раніше того, як стане помітно, що рідна мова пустила глибоке коріння в духовну природу дитини...»**

Час початку засвоєння другої мови

- Існує й зовсім нігілістичний підхід до вивчення другої мови в ранньому та дошкільному віці. Деякі зарубіжні вчені (І. Епштейн, С. Ньювенгіус та ін.) вважають, що дитяча двомовність шкідлива для дитини, що вона начебто негативно впливає на розвиток мислення, засмічує його, створює перепони на шляху засвоєння рідної мови.

-Коли, на вашу думку слід засвоювати другу мову?

-Що слід ураховувати педагогам в роботі з дітьми?

А.Богуш, Л.Виготський, Л. Щерба, В.Гене, І.Штерн та ін.

Визначаючи час початку навчання дітей другої мови, слід обов'язково враховувати:

- ◎ ***взаємодію мов** (далекі чи близькі),
- ◎ ***їх соціальний статус** та функціонування в даному суспільстві (чи на території);
- ◎ ***загальний розвиток дітей** (нормальний чи з відхиленнями);
- ◎ ***характер педагогічного впливу на мовний розвиток дітей** (методика навчання),
- ◎ ***мовну ситуацію в сім'ї**, наявність чи відсутність стихійної двомовності.

2.2. Характеристика двомовності

- Двомовність, або білінгвізм, — це володіння людиною двома мовами на рівні їх розуміння та вільного спілкування.

Типи двомовності

***За психологічним критерієм:**

- рецептивний білінгвізм (сприймає на слух і розуміє);
- репродуктивний (розуміє й відтворює);

***За соціалогічним критерієм:**

- індивідуальна, групова, колективна, масова
- (За М.Верещагіним)*

Природна двомовність

**Коли дитина
постійно
перебуває у
двомовному
середовищі**

Штучний білінгвізм

**створюється
організованим,
цілеспрямованим
навчанням дітей (чи
учнів) другої мови в
ДНЗ (чи школі) на
спеціальних заняттях з
використанням
відповідних методів
навчання.**

Під час навчання дітей некорінної національності в ДНЗ

- ◎ **Синтезований білінгвізм** – тип двомовності, коли природні та штучні умови навчання поєднуються.

Двомовність супроводжується мовними помилками

- ◎ **Мовна інтерференція** — це неусвідомлене, безконтрольне використання в мовленні однією мовою елементів другої мови. Психологи називають інтерференцію навичок ще ***негативним перенесенням***. Розрізняють пряму та непряму інтерференцію.

Лексична інтерференція

- ◎ **виступає і в мовних кальках, дослівному перекладі окремих російських словосполучень:**
кидатися в очі (бросаться в глаза)
замість впадати в око;
- ◎ *вести себе (вести себя) замість поводитись, триматись та ін.*

Українська мова в 2041?

Мовознавець, перекладач, публіцист, доктор філологічних наук, професор кафедри мови та стилістики Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік АНВШ України **Олександр Пономарів** говорить, що в Україні "скоріше загине влада, ніж мова" і зрештою українська повністю витіснить російську.

У майбутньому суржик може стати не українсько-російським, а українсько-

Що буде з українською мовою через 25 років?

- **Анатолій Висоцький** - мовознавець, педагог, доктор філологічних наук, професор, декан факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка НПУ ім. Драгоманова – вважає, що за 25 років **українська мова має стати однією з найрозвинутіших у світі.**

Змістовий модуль 1

◎ Тема 3

◎ Принципи, завдання, форми навчання дітей другої мови

◎ (2 год.)

Література базова

- 1. *Богуш А.* Методика навчання української мови в дошкільних закладах. – К., 2008. – с. 89– 106; 146 – 150.
- 2. *Богуш А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільному навчальному закладах: підручник. / Алла Богуш – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К.: ВД «Слово», 2003. – С. 89-106, 146- 150.

Література допоміжна

- 1. *Богуш А.М.* Теоретичні аспекти виховання мовної особистості дошкільника / А.М. Богуш // Збірник наукових праць. - №2. – Бердянськ, 2005. – С. 21- 27.
- 2. *Бачинський П.* Материнська мова та інтелект дитини /П.Бачинський // Дошкільне виховання. – 2002. - 3. – С. 3-5.
- 3. *Крутії К.* Українсько-руський суржик или языковой феномен в детской речи : Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монографія под. науч ред. К.Л. Крутий. – Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – 42-51.

1. Загальнодидактичні принципи:

- ◎ єдності навчання та виховання;
- ◎ навчання і розвитку; активності, свідомості, міцності засвоєння знань,
- ◎ систематичності та послідовності, повторності, зв'язок навчання з життям, наступності, перспективності та інші.
- ◎ - *Які з важливих принципів ще не названо?*

Наочності, індивідуалізації та диференціації, оптимізації

Методичні принципи (За В.Скалкіним)

- 1. Комунікативна спрямованість навчання
- 2. Опертя на рідну мову під час вивчення другої
- 3. Навчання дітей другої мови за типовими моделями (зразками)
- 4. Апроксимації навчання другої мови (на початкових етапах ігнорування деякі помилки)
- 5. Забезпечення максимальної

(продовження)

- ◎ **6. Варіативності добору змісту, форм, методі в та прийомів навчання**
- ◎ **7. Домінуючої роліу процесі навчання дітей другої мови.**

2. Завдання і зміст навчання української мови дітей в ДНЗ...

- 1. Виховувати інтерес, позитивне ставлення до української мови, бажання нею о

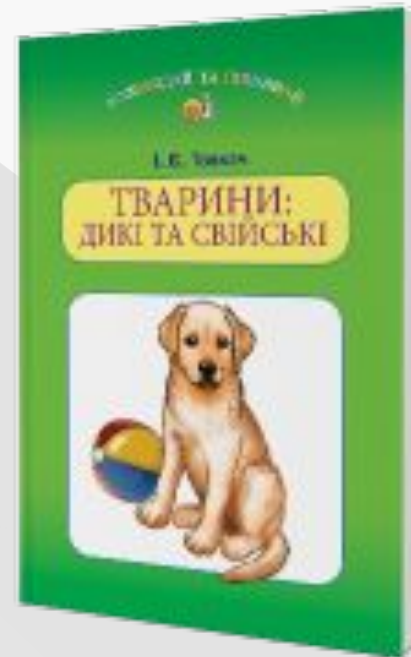
2. Завдання (продовження)

- 2. Розвивати чуття другої мови.
- 3. Збагачувати словник дітей українською лексикою.
- 4. Виховувати звукову культуру українського мовлення.
- 5. Формувати граматичну правильність українського мовлення.
- 6. Розвивати зв'язне діалогічне та монологічне українське мовлення.

Завдання (продовження)

7. Ознайомлювати з українським дитячим фольклором та творами українських письменників та поетів.

Завдання (продовження)

8.
Н
С

Я

ДЕРЖАВНІ СИМВОЛИ УКРАЇНИ

МАЛИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГЕРБ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.
Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Павло Чубинський
(музика - М.Вербицький)

ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР УКРАЇНИ

Послухай, як струмок дзвенить,
Як гомонить ліщина.
З тобою всюди, кожна мить
Говорить Україна.

Послухай, як трава росте,
Напоєна дощами,
І як веде розмову степ
З тобою колосками.

Послухай, як вода шумить –
Дніпро до моря лине, -
З тобою всюди, кожна мить
Говорить Україна.

П. Осадчук

УКРАЇНА • UKRAINE • УКРАЇНА • UKRAINE • УКРАЇНА • UKRAINE

ДІТИ + БАТЬКИ + ДНЗ = РАДІСТЬ + ЗДОРОВ'Я + КОМФОРТ

**Дякую
за увагу!**